

ZAKON

O NAKNADI ŠTETE ŽRTVAMA KRIVIČNIH DJELA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Radi zaštite i pomoći žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih sa umišljajem, ovim zakonom uređuje se pravo na naknadu štete (u daljem tekstu: naknada), koja se obezbjeđuje u budžetu Crne Gore.

Pravo na naknadu

Član 2

(1) Pravo na naknadu u skladu sa ovim zakonom ima lice koje je oštećeno krivičnim djelom (u daljem tekstu: žrtva) koje je izvršeno sa umišljajem uz primjenu sile i koje za neposrednu posljedicu ima smrt, tešku tjelesnu povredu ili teško narušenje fizičkog i psihičkog zdravlja.

(2) Ako je kao posljedica izvršenog krivičnog djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt žrtve pravo na naknadu imaju lica koja je žrtva izdržavala.

(3) Sila u smislu stava 1 ovog člana podrazumijeva upotrebu fizičke i psihičke sile.

Naknada

Član 3

(1) Naknada u smislu ovog zakona je: naknada troškova usljed gubitka zarade, naknada troškova zdravstvene zaštite (troškovi liječenja i boravka u bolnici) i naknada troškova sahrane, a kad su u pitanju izdržavana lica, i naknada zbog gubitka zakonskog izdržavanja.

(2) U zavisnosti od konkretnog slučaja lica iz člana 2 ovog zakona mogu ostvariti jednu ili više naknada iz stava 1 ovog člana.

(3) Naknada se isplaćuje ukoliko se u postupku procijeni da žrtva u sudskom ili drugom postupku neće biti u mogućnosti da ostvari naknadu štete ili je neophodno odmah isplatiti naknadu prije pokretanja sudskog ili drugog postupka radi pravovremenog otklanjanja štetnih posljedica za žrtvu.

Upotreba rodnosenzitivnog jezika

Član 4

Svi izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

Shodna primjena zakona

Član 5

Na pitanja postupka koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim je uređen opšti upravni postupak.

II. USLOVI

Teritorijalni princip

Član 6

Pravo na naknadu može se ostvariti ako je krivično djelo iz člana 2 stav 1 ovog zakona učinjeno prema žrtvi na teritoriji Crne Gore, na crnogorskom brodu ili u crnogorskom vazduhoplovu bez obzira gdje se brod, odnosno vazduhoplov nalazio u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Državljanstvo ili prebivalište žrtve

Član 7

Pravo na naknadu ima žrtva koja je:

- državljanin Crne Gore ili ima prebivalište u Crnoj Gori;
- državljanin države ugovornice Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja (u daljem tekstu: država ugovornica Konvencije) ili ima prebivalište u državi ugovornici Konvencije na čijoj teritoriji je krivično djelo izvršeno;
- državljanin države članice Evropske unije ili ima prebivalište u državi članici Evropske unije.

Obaveza prijave krivičnog djela i uticaj krivičnog postupka

Član 8

(1) Pravo na naknadu može se ostvariti samo ako je krivično djelo prijavljeno policiji ili državnom tužilaštvu kao krivično djelo.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana pravo na naknadu može se ostvariti i u slučaju ako se učinilac ne može krivično goniti ili kazniti.

III. NAKNADA

Naknada troškova zdravstvene zaštite

Član 9

(1) Žrtva ima pravo na naknadu troškova zdravstvene zaštite u visini vrijednosti zdravstvenog standarda utvrđenog propisima koji uređuju obavezno zdravstveno osiguranje.

(2) Naknada iz stava 1 ovog člana priznaje se samo ako žrtva nema pravo na naknadu troškova na osnovu zdravstvenog osiguranja.

Naknada za izgublenu zaradu

Član 10

Žrtva ima pravo na naknadu za izgublenu zaradu zbog nesposobnosti za rad, koja ne može biti manja od jedne prosječne zarade niti veća od 10 prosječnih zarada u Crnoj Gori utvrđenih za prethodni mjesec u odnosu na mjesec u kojem se utvrđuje naknada.

Naknada zbog gubitka izdržavanja

Član 11

(1) Izdržavana lica iz člana 2 stav 2 ovog zakona koje je umrla žrtva izdržavala imaju pravo na naknadu zbog gubitka zakonskog izdržavanja.

(2) Iznos naknade štete iz stava 1 ovog člana odmjerava se s obzirom na sve okolnosti slučaja i ne može biti veći od onoga što bi to lice dobijalo od žrtve da je ostala u životu.

(3) Naknada iz stava 2 ovog člana priznaje se samo ako izdržavano lice ne ostvaruje pravo na porodičnu penziju.

Naknada za troškove sahrane

Član 12

Pravo na naknadu uobičajenih troškova sahrane ima lice koje ih je platilo ako ih nije ostvarilo po nekom drugom osnovu u skladu sa posebnim zakonom.

Okolnosti koje utiču na visinu naknade

Član 13

Pri odlučivanju o pravu na naknadu posebno će se cijeniti:

- ponašanje žrtve prije, u vrijeme izvršenja i nakon izvršenja krivičnog djela;
- doprinos žrtve nastanku i obimu štete;
- postojanje opravdanih razloga zbog kojih žrtva nije prijavila krivično djelo nadležnim organima;
- saradnja žrtve s policijom i nadležnim organima tokom otkrivanja ili gonjenja učinioca krivičnog djela;
- finansijski položaj žrtve ili izdržavanih lica.

Visina naknade štete

Član 14

(1) Visina naknade štete će se smanjiti ili će se zahtjev za naknadu štete odbiti ako je:

- žrtva doprinijela da šteta nastane ili da bude veća nego što bi inače bila;
- to suprotno javnom poretku, načelu pravičnosti ili moralu;
- žrtva pripadnik kriminalne organizacije, odnosno zločinačkog udruženja.

(2) Okolnosti iz čl. 13 i 14 ovog zakona cijeniće se prilikom odlučivanja o pravu na naknadu i o visini naknade štete i pri dosuđivanja naknade štete izdržavanim licima.

Uračunavanje drugih naknada

Član 15

(1) Primanja na osnovu zdravstvenog, penzijskog ili drugog osiguranja i drugih osnova uračunavaju se u naknade u štete, tako da se naknada koja se daje žrtvi sastoji od razlike između ukupne naknade na koju na osnovu ovog zakona žrtva ima pravo i onoga što žrtva prima po dugom osnovu.

(2) Dobrovoljna osiguranja koja plaća žrtva ili izdržavano lice ne uračunavaju se u iznos naknade iz stava 1 ovog člana.

Primjena Zakona o obligacionim odnosima

Član 16

Na prenos i nasljeđivanje prava na naknadu po ovom zakonu shodno se primjenjuju odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

IV. INFORMISANJE ŽRTAVA O PRAVU NA NAKNADU

Obaveza davanja informacija

Član 17

(1) Policija, državno tužilaštvo i sudovi dužni su licima koja prema ovom zakonu imaju pravo na naknadu od Crne Gore dati informacije o pravu na naknadu i o organu kojem se mogu obratiti radi ostvarivanja tog prava.

(2) Na zahtjev lica iz stava 1 ovog člana, policija će izdati potvrdu da je djelo prijavljeno kao krivično djelo.

(3) Informacije se daju usmenim putem, kad god je to moguće na jeziku koji žrtva razumije, a u pisanom obliku na crnogorskom ili engleskom jeziku.

(4) Policija, državno tužilaštvo i Ministarstvo dužni su licima koja imaju pravo na naknadu dati potrebne obrasce za podnošenje zahtjeva i, na njihovo traženje, dati uputstva i informacije o tome kako ispuniti zahtjev i koju dokumentaciju je potrebno priložiti uz zahtjev.

(5) Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na saradnju i razmjenu informacija između Komisije, policije i nadležnih organa drugih država i centralni je organ za prijem i prosljeđivanje zahtjeva za uzajamnom pomoći u prekograničnim slučajevima.

(6) Ministarstvo će izraditi na crnogorskom i engleskom jeziku informator o pravu na naknadu, uslovima i postupku za ostvarenje tog prava i dostaviti ih organima iz stava 1 ovog člana, a može ih, na njihov zahtjev, dostaviti i drugim pravnim licima koja prilikom izvršavanja svojih obaveza dolaze u dodir sa žrtvama.

(7) Informator i obrasci zahtjeva za naknadu objavljuju se na internet stranicama Ministarstva i organa iz stava 1 ovog člana na crnogorskom i engleskom jeziku.

V. KOMISIJA

Komisija za novčanu naknadu žrtvama krivičnih djela

Član 18

(1) O pravu na naknadu odlučuje Komisija za novčanu naknadu žrtvama krivičnih djela (u daljem tekstu: Komisija) koju čine predsjednik i četiri člana. Predsjednik i svaki član Komisije imaju zamjenike.

(2) Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika Komisije je sudija Vrhovnog suda Crne Gore.

(3) Članovi Komisije, odnosno njihovi zamjenici imenuju se iz reda:

- zamjenika Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore;
- predstavnika nevladinih organizacija iz oblasti zaštite ljudskih prava;
- predstavnika ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo);
- stručnih lica iz oblasti socijalne zaštite.

(4) Članovi Komisije, odnosno njihovi zamjenici iz stava 3 alineje 3 i 4 ovog člana moraju imati najmanje pet godina radnog iskustva u svojoj stručnoj oblasti.

Imenovanje Komisije

Član 19

(1) Komisiju imenuje Vlada Crne Gore. Predsjednik Komisije, njegov zamjenik, članovi Komisije i njihovi zamjenici imenuju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.

(2) Predsjednika Komisije i njegovog zamjenika predlaže predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore.

(3) Članove Komisije i njihove zamjenike predlažu:

- Vrhovni državni tužilac Crne Gore – zamjenike Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore;
- Kancelarija Vlade Crne Gore za saradnju sa nevladinim organizacijama – predstavnike nevladinih organizacija iz oblasti zaštite ljudskih prava;
- ministar nadležan za poslove pravosuđa – predstavnike Ministarstva;
- ministar nadležan za socijalnu zaštitu – stručna lica iz oblasti socijalne zaštite.

(4) Nadležni organi predloge za imenovanje predsjednika i članova Komisije i njihovih zamjenika dostavljaju Komisiji Vlade Crne Gore za kadrovska i administrativna pitanja.

Prijevremeno razrješenje

Član 20

- (1) Predsjednika, članove Komisije i njihove zamjenike razriješava Vlada Crne Gore prije isteka vremena na koje su imenovani i to:
- na lični zahtjev i
  - zbog prestanka njihove funkcije koja je uslov za imenovanje.
- (2) Zahtjev za razrješenje podnosi se Komisiji za kadrovska i administrativna pitanja.

Rad Komisije

Član 21

- (1) Komisija odlučuje o zahtjevima za naknadu na sjednicama kojima predsjedava predsjednik.
- (2) Komisiju saziva predsjednik, a u slučaju njegove spriječenosti njegov zamjenik.
- (3) Predsjednik i članovi Komisije imaju pravo na naknadu za rad u Komisiji, u iznosu koji odlukom određuje Vlada Crne Gore na predlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa.
- (4) Predsjednika i članove Komisije u njihovoj odsutnosti zamjenjuju njihovi zamjenici.
- (5) Ministarstvo obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove za Komisiju.
- (6) Način rada Komisije uređuje se poslovníkom Komisije.

VI. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE NAKNADE

Podnošenje zahtjeva

Član 22

- (1) Postupak se pokreće pisanim zahtjevom koji se podnosi Ministarstvu na crnogorskom jeziku.
- (2) Zahtjev se podnosi na obrascu čiji sadržaj propisuje Ministarstvo.
- (3) Ako zahtjev nije podnesen na propisanom obrascu, Ministarstvo će podnosiocu zahtjeva dostaviti primjerak obrasca i pozvati ga da zahtjev podnese na propisanom obrascu.

Rok za podnošenje zahtjeva

Član 23

- (1) Zahtjev se mora podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno krivično djelo koje se navodi u zahtjevu za naknadu.
- (2) Ako žrtva zbog zdravstvenih razloga nije u mogućnosti da podnese zahtjev u roku iz stava 1 ovog člana, zahtjev mora podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada su prestali da postoje razlozi zbog kojih žrtva nije bila u mogućnosti da

podnese zahtjev, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je izvršeno krivično djelo.

(3) Ako je žrtva maloljetno lice ili lice lišeno poslovne sposobnosti, a njen zakonski zastupnik nije podnio zahtjev u roku iz stava 1 ovog člana, rok od šest mjeseci počinje da teče od dana kad lice navrší 18 godina ili od dana kad je licu vraćena poslovna sposobnost.

Sadržaj zahtjeva za nakandu **Član 24**

Zahtjev za nakandu sadrži:

- lične podatke o podnosiocu zahtjeva, odnosno žrtvi ako se ne radi o istom licu: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, državljanstvo, adresu prebivališta ili boravišta, radno mjesto i adresu poslodavca, identifikacijsku oznaku u skladu sa propisima države čiji je državljanin,
- opis krivičnog djela (datum, mjesto i okolnosti izvršenja),
- opis posljedica krivičnog djela,
- datum kad je žrtva prijavila izvršeno krivično djelo nadležnim organima,
- izjavu o tome da li je žrtvi poznato vodi li se protiv učinioca krivični postupak, pred kojim sudom i pod kojim poslovnim brojem predmeta,
- izjavu o vrsti i visini naknade koju je žrtva ostvarila iz drugih pravnih osnova,
- vrstu i visinu naknade koju žrtva zahtijeva.

Isprave koje se prilažu **Član 25**

- (1) Uz zahtjev se prilažu sljedeće isprave:
- dokaz o državljanstvu ili prebivalištu,
  - potvrda policije iz člana 17 stav 2 ovog zakona o tome da li je djelo prijavljeno kao krivično djelo,
  - medicinska dokumentacija iz koje proizlazi da je žrtva pretrpjela teške tjelesne povrede ili teško narušenje zdravlja,
  - izvod iz matične knjige umrlih ako je žrtva umrla zbog posljedica krivičnog djela,
  - izjava žrtve o ostvarivanju naknada za pojedine vrste šteta priznatih ovim zakonom po drugim pravnim osnovima,
  - druge isprave kojima se dokazuje ispunjenje uslova iz ovog zakona, kojima žrtva raspolaže.
- (2) Uz ispravu sastavljenu na stranom jeziku prilaže se i ovjereni prevod.
- (3) Ministarstvo će pozvati podnosioca zahtjeva da u roku od najviše 30 dana dopuni zahtjev dokazima koji su potrebni za donošenje odluke.

Dostavljanje informacija i isprava **Član 26**

Državni i drugi organi i pravna i fizička lica koja imaju informacije i isprave o okolnostima i činjenicama koje su od važnosti za donošenje odluke moraju takve informacije i isprave, bez naknade, predati Ministarstvu i Komisiji, pisanim putem a na njihov zahtjev.

Troškovi postupka **Član 27**

- (1) U postupku za ostvarivanje naknade po ovom zakonu ne plaćaju se takse.
- (2) Troškovi prevođenja i troškovi vještačenja padaju na teret budžeta Crne Gore.

Odlučivanje o zahtjevu **Član 28**

(1) Komisija može donositi odluke ako su na sjednici prisutni predsjednik Komisije ili njegov zamjenik i svi članovi ili njihovi zamjenici. Odluku o zahtjevu Komisija donosi većinom glasova svih članova.

(2) O pravu na naknadu Komisija donosi rješenje u roku od tri mjeseca od prijema potpunog zahtjeva.

Vrste odluka **Član 29**

Komisija će:

- 1) odbaciti zahtjev kao neblagovremen ili nedopušten;
- 2) odbaciti zahtjev kao neuredan ili nepotpun uz uslov da je podnosilac zahtjeva pozvan da ga ispravi ili dopuni, ali to nije učinio u ostavljenom roku;
- 3) prihvatiti zahtjev, u cijelosti ili djelimično, i odrediti iznos naknade, ili
- 4) odbiti zahtjev kao neosnovan.

Rješenje o zahtjevu **Član 30**

(1) Rješenje o zahtjevu za naknadu sadrži:

- ime i prezime podnosioca zahtjeva, njegovu identifikacijsku oznaku u skladu s propisima države čiji je državljanin, državljanstvo, adresu prebivališta ili boravišta,
- zakonski naziv krivičnog djela, vrijeme i mjesto izvršenja krivičnog djela na osnovu kog je podnesen zahtjev,
- vrste priznate naknade, njihov iznos i rok plaćanja.

(2) Rješenje o pravu na naknadu dostavlja se podnosiocu zahtjeva u roku od osam dana od donošenja. Nakon pravosnažnosti rješenja i isplate naknade rješenje i obavještenje o isplati dostaviće se Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore radi ostvarivanja prava na regres države Crne Gore.

(3) U domaćem prekograničnom slučaju iz člana 32 stav 2 ovog zakona Ministarstvo u roku od osam dana dostavlja rješenje Komisije podnosiocu zahtjeva i nadležnom organu druge države ugovornice Konvencije, odnosno države članice

Evropske unije, na obrascu koji je propisala Evropska komisija.

(4) Protiv rješenja Komisije nije dozvoljena žalba, ali podnosilac zahtjeva može pokrenuti upravni spor.

Isplata naknade Član 31

Na osnovu rješenja Komisije Ministarstvo će izvršiti isplatu naknade u roku od tri mjeseca od dana dostave rješenja kojim je određeno plaćanje naknade.

VII. POSTUPCI U PREKOGRANIČNIM SLUČAJEVIMA

Prekogranični slučajevi Član 32

(1) Prekogranični slučajevi su domaći i strani prekogranični slučajevi.

(2) Domaći prekogranični slučaj je slučaj kada je krivično djelo izvršeno na teritoriji Crne Gore i o pravu na naknadu po ovom zakonu odlučuje Komisija iz člana 18 ovog zakona, a zahtjev za naknadu je podnesen nadležnom organu u drugoj državi ugovornici Konvencije, odnosno državi članici Evropske unije u kojoj žrtva ima prebivalište.

(3) Strani prekogranični slučaj je slučaj kada je krivično djelo izvršeno u drugoj državi ugovornici Konvencije, odnosno državi članici Evropske unije i za odlučivanje o pravu na naknadu je nadležan organ te države, a zahtjev za naknadu podnosi lice koja ima prebivalište u Crnoj Gori.

Domaći prekogranični slučaj Član 33

(1) Nakon prijema zahtjeva od nadležnog organa druge države ugovornice Konvencije, odnosno države članice Evropske unije Ministarstvo će dostaviti tom organu i podnosiocu zahtjeva, najkasnije u roku od 30 dana, potvrdu o prijemu zahtjeva, informacije o kontakt licu i, ako je to moguće, o približnom roku u kojem će biti odlučeno o zahtjevu.

(2) Ako Ministarstvo od nadležnog organa druge države ugovornice Konvencije, odnosno države članice Evropske unije primi zahtjev koji nije dostavljen na obrascu koji je propisala Evropska komisija, vratiće zahtjev organu od kojeg ga je primilo.

(3) Ako zahtjev i priložene isprave nijesu dostavljeni na crnogorskom jeziku, Ministarstvo će ih vratiti podnosiocu, odnosno organu od kojeg je zahtjev primilo, uz uputstvo o upotrebi crnogorskog jezika u skladu sa članom 22 stav 1 ovog zakona.

(4) Ako u domaćem prekograničnom slučaju Komisija utvrdi da radi odlučivanja o zahtjevu treba sprovesti pojedine radnje, kao što su saslušanje podnosioca zahtjeva, svjedoka, vještaka ili drugih lica, može zatražiti od nadležnog organa druge države ugovornice Konvencije, odnosno države članice Evropske unije, u kojoj je podnosilac podnio zahtjev za naknadu, da sprovede te radnje.

(5) Saslušanje, koje je potrebno u tom postupku, može se sprovesti i korišćenjem

tehničkih uređaja koji obuhvataju računarsku tehnologiju, elektronske komunikacijske mreže i druge uređaje za prenos slike i zvuka.

(6) Saslušanje iz stava 5 ovog člana sprovodi Komisija.

Strani prekogranični slučaj Član 34

(1) U stranom prekograničnom slučaju zahtjev za naknadu podnosi se Ministarstvu koje u najkraćem mogućem roku dostavlja zahtjev sa priložima nadležnom organu države od koje podnosilac zahtjeva traži naknadu štete, na službenom jeziku te države ili drugom jeziku koji je ta država odredila da će prihvatiti.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana, dostavlja se na obrascu koji je propisala Evropska komisija.

(3) Ako organ koji je u drugoj državi nadležan za odlučivanje zatraži da se saslušanje podnosioca zahtjeva, svjedoka, vještaka ili drugog lica sprovede u Crnoj Gori, saslušanje sprovodi Komisija i zapisnik o saslušanju dostavlja organu druge države nadležnom za odlučivanje o zahtjevu.

(4) Ako organ koji je u drugoj državi nadležan za odlučivanje zatraži da sprovede saslušanje uz pomoć tehničkih uređaja, saslušanje se sprovodi u saradnji sa Ministarstvom pod uslovom da lice koje će biti saslušano pristane na takvo saslušanje.

VIII. PRAVO NA REGRES

Prelaz prava žrtve prema izvršiocu na Crnu Goru Član 35

(1) Isplatom naknade žrtvi ili izdržavanom licu prelaze na Crnu Goru sva prava tih žrtava prema izvršiocu krivičnog djela do iznosa isplaćene naknade.

(2) Zastarjelost prava na regres počinje da teče za Crnu Goru od dana kada je Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore obaviješten o isplati naknade žrtvi, odnosno izdržavanom licu.

Vraćanje neosnovano stečenog Član 36

Crna Gora ima pravo da zahtijeva vraćanje isplaćenog iznosa i troškova postupka ako je takvo pravo ostvareno na osnovu lažnih podataka i/ili je žrtva, odnosno izdržavano lice propustilo da obavijesti nadležni organ o činjenicama koje utiču na ostvarivanje prava u skladu sa ovim zakonom ili ako je nakon isplate naknade žrtvi nadležni organ utvrdio da ne postoji krivično djelo.

IX. OSTVARIVANJE NAKNADE NEPOSREDNO OD IZVRŠIOCA KRIVIČNOG DJELA

Naknada štete od izvršioца krivičnog djela Član 37

(1) Podnošenje zahtjeva za naknadu ne isključuje pravo žrtve, odnosno izdržavanog lica da naknadu štete ostvaruje od lica koje je izvršenjem krivičnog djela prouzrokovalo štetu (u daljem tekstu: štetnik).

(2) Kad žrtva, odnosno izdržavano lice ostvari naknadu neposredno od štetnika ona će se uračunati u naknadu koju zahtijeva od Crne Gore.

(3) Kad je naknadom od štetnika šteta u potpunosti namirena, zahtjev žrtve, odnosno izdržavanog lica će se odbiti, a ako je postupak završen, ali isplata još nije izvršena, donijeće se odluka da se naknada žrtvi, odnosno izdržavanom licu ne isplati.

(4) Kad je Crna Gora isplatila naknadu, a žrtva ostvari djelimičnu ili potpunu naknadu štete od štetnika, Crna Gora ima, za iznos glavnice, koji je žrtva, odnosno izdržavano lice ostvarilo neposredno od štetnika, pravo regresa od žrtve, odnosno od izdržavanog lica, ali najviše do iznosa koji mu je platila.

(5) U slučaju iz stava 2 ovog člana, sud u odluci o troškovima sudskog postupka određuje iznos troškova isplaćenih u okviru naknade štete koji pripadaju Budžetu.

X. FINANSIRANJE NAKNADE ŽRTVAMA I IZDRŽAVANIM LICIMA

Sredstva za finansiranje naknade Član 38

(1) Sredstva za sprovođenje ovog zakona obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore iz sredstava Ministarstva.

(2) Povraćaj neosnovano stečenih sredstava i iznos koji u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku osumnjičeni treba da plati za potrebe naknade štete žrtvama krivičnih djela u ispunjenju obaveza iz rješenja državnog tužilaštva o odlaganju početka krivičnog gonjenja uplatiće se na račun budžeta Crne Gore.

XI. EVIDENCIJA O PODNOSIOCIMA ZAHTJEVA I DONESENIM ODLUKAMA

Vodjenje evidencije Član 39

Ministarstvo vodi evidenciju o podnosiocima zahtjeva i o donesenim odlukama o zahtjevima za naknadu u pisanom i elektronskom obliku.

Sadržaj evidencije Član 40

Evidencija o podnosiocima zahtjeva i donesenim odlukama o zahtjevima za naknadu sadrži:

- 1) Podatke o podnosiocima, i to:
  - ime i prezime,
  - identifikacijsku oznaku u skladu sa propisima države čiji je državljanin i/ili datum rođenja i pol u slučaju nedostatka identifikacijske oznake,
  - mjesto rođenja,

- prebivalište,
  - državljanstvo.
- 2) Podatke o donesenim odlukama, i to:
- klasifikacijsku oznaku predmeta i prijemni broj,
  - datum podnošenja zahtjeva,
  - vrstu odluke,
  - krivično djelo koje je osnov za ostvarivanje zahtjeva,
  - datum donošenja odluke,
  - datum pravosnažnosti rješenja o pravu na naknadu,
  - iznos isplaćene naknade,
  - datum isplate naknade,
  - podatak da li je pokrenut upravni spor,
  - podatke o ostvarivanju zahtjeva na osnovu čl. 36 do 38 ovog zakona.

Čuvanje podataka **Član 41**

Podaci iz evidencije o podnosiocima zahtjeva i podaci iz evidencije o donesenim odlukama iz člana 40 ovog zakona čuvaju se trajno.

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Konstituisanje Komisije **Član 42**

(1) Nadležni organi iz člana 19 st. 2 i 3 ovog zakona predložiće Komisiji za kadrovska i administrativna pitanja članove Komisije i njihove zamjenike u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će dostaviti popis predloženih kandidata Vladi Crne Gore radi imenovanja Komisije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Predsjednik Komisije sazvaće prvu sjednicu najkasnije u roku od mjesec dana od dana imenovanja Komisije.

Nemogućnost ostvarivanja prava **Član 43**

Lice koje ima pravo na naknadu u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni List CG", br. 47/08) o odgovornosti uslijed terorističkih akata, javnih demonstracija i manifestacija nema pravo na ostvarivanje naknade po ovom zakonu.

Donošenje podzakonskih akata **Član 44**

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primjena pojedinih odredaba
Član 45

U prekograničnim slučajevima u odnosu na države članice Evropske unije ovaj zakon će se primjenjivati od dana prijema Crne Gore u Evropsku uniju.

Stupanje na snagu
Član 46

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”, a primjenivaće se od 1. januara 2013. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela sadržan je u odredbi člana 16 stav 5 Ustava Crne Gore kojom je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nacionalnim programom Crne Gore za pristupanje Evropskoj uniji iz 2008. godine u poglavlju 24. „Pravda, sloboda i bezbjednost – Pravosudna saradnja u civilnim i krivičnim pitanjima” Ministarstvo pravde, kao ključni prioritet, predvidjelo je ratifikaciju Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja od 24. novembra 1983. godine. Ova obaveza ispunjena je Zakonom o potvrđivanju Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja, donesenim na petoj sjednici Skupštine Crne Gore dana 10. decembra 2009. godine („Službeni list CG – Međunarodni ugovori”, br. 6/2009). Potvrđivanjem Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja stvoren je pravni osnov za donošenje posebnog zakona kojim će se urediti pravo na novčanu naknadu štete žrtvama krivičnih djela nasilja učinjenih sa umišljajem.

U Crnoj Gori žrtve krivičnih djela mogu ostvariti pravo na naknadu štete na dva načina, i to: 1) od okrivljenog podnošenjem predloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku ili 2) podnošenjem tužbe u parničnom postupku.

Zakonikom o krivičnom postupku („Službeni list CG”, br. 57/2009 i 49/2010) propisano je da će se imovinskopravni zahtjev koji je nastao uslijed izvršenja krivičnog djela raspraviti na predlog lica koje je ovlašćeno da takav zahtjev ostvaruje u parničnom postupku, ako se time ne bi znatno odugovlačio postupak. Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na naknadu štete, povraćaj stvari ili poništaj određenog pravnog posla. Predlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva podnosi se državnom tužiocu, odnosno sudu pred kojim se vodi krivični postupak i to najkasnije do završetka glavnog pretresa pred prvostepenim sudom. Ako ovlašćeno lice nije podnijelo predlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku do podizanja optužbe, obavijestice se da može taj predlog podnijeti do završetka glavnog pretresa.

O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud. U presudi kojom okrivljenog oglašava krivim sud može ovlašćenom licu dosuditi imovinskopravni zahtjev u cjelini ili djelimično, a za preostali dio uputiti na parnični postupak. Ako činjenice utvrđene u krivičnom postupku ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđenje, a njihovo utvrđivanje bi vodilo znatnom odugovlačenju postupka, sud će ovlašćeno lice uputiti da imovinskopravni zahtjev u cjelini može da ostvaruje u parničnom postupku.

Kad sud donese presudu kojom se okrivljeni oslobađa od optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi krivični postupak, uputiće ovlašćeno lice da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku. Sud može u toku krivičnog postupka ili po njegovom okončanju, bez obzira na vrstu odluke koju je donio, uputiti oštećenog, odnosno lice koje je podnijelo imovinskopravni zahtjev i okrivljenog da pokušaju da svoj sporni odnos koji je predmet tog zahtjeva riješe u postupku posredovanja u skladu sa Zakonom o posredovanju.

Međutim, u crnogorskom zakonodavstvu nije uređeno pravo na novčanu naknadu koju bi država Crna Gora, radi pretrpljenih posljedica, davala žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih s umišljajem na teritoriji Crne Gore, niti je uređen sistem saradnje radi olakšavanja ostvarivanja naknade štete u prekograničnim slučajevima.

Stoga se Nacrtom zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela, uvažavajući načela Evropske konvencije o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja uređuje pravo na novčanu naknadu štete žrtvama krivičnih djela nasilja učinjenih s umišljajem, uslovi i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, organi koji vode postupak i odlučuju o pravu na naknadu, organi i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima.

Donošenjem Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela Crna Gora će se pridružiti krugu država koje u okviru svog zakonodavstva nastoje sprovesti svrhu navedenih evropskih standarda u cilju zaštite položaja žrtava krivičnih djela nasilja.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ugovorom o Evropskoj uniji u članu 2 i 6 predviđeno je da se Unija zasniva na načelima poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda i na vladavini prava kao i da Evropska unija poštuje osnovna prava koja su garantovana Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Evropska konvencija o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja (u daljem tekstu: Evropska konvencija) sastavljena je dana 24. novembra 1983. godine u Strazburu (ETS br. 116), a stupila je na snagu dana 01. februara 1988. godine. Konvenciju su do sada potpisale 32 države, a ratifikovalo 25 država, te je Evropska konvencija i stupila na snagu u odnosu na 25 država.

Evropska konvencija sadrži odredbe kojima se uređuju osnovna načela koja se odnose na isplatu naknade štete žrtvama krivičnih djela nasilja, kojima se određuje šta naknada štete obuhvata, u kojim slučajevima se visina naknade štete može smanjiti ili se zahtjev za naknadu štete može odbiti, zatim odredbe o međunarodnoj saradnji, te završne odredbe koje propisuju stupanje na snagu Evropske konvencije, odredbe o ratifikaciji i pristupanju, izjavljivanju rezervi i o otkazu.

Svrha Evropske konvencije, kako je navedena u njenoj preambuli, je stvaranje okvira kako bi se na odgovarajući način riješio položaj žrtava umišljajnih krivičnih djela nasilja, koje su pretrpjele tjelesne povrede ili oštećenje zdravlja, te izdržanih članova porodice žrtavi koje su izgubile život od posljedica takvih krivičnih djela, zatim u razvijanju sistema za naknadu štete tim žrtvama od strane države na čijoj teritoriji su takva krivična djela učinjena, naročito kada učinilac nije poznat ili ako nema sredstava, kao i uvođenje najnužnijih odredbi koje uređuju ovo područje.

Takođe, jedan od ciljeva Evropske zajednice proklamovan, Direktivom Savjeta 2004/80/EZ, je da žrtve krivičnih djela u Evropskoj uniji treba da imaju pravo na pravičnu i primjerenu naknadu štete koju su pretrpjele, bez obzira na činjenicu gdje je u Evropskoj uniji djelo izvršeno. Direktiva 2004/80/EZ je podijeljena na tri poglavlja. Prvo poglavlje uređuje uslove za ostvarivanje prava na naknadu štete u prekograničnim slučajevima. Drugo poglavlje Direktive određuje da propisi o ostavri vanju prava na naknadu štete u prekograničnim slučajevima treba da imaju osnov u nacionalnom zakonodavstvu država članica koje će sadržati odredbe o nakandi štete žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih na nacionalnoj teritoriji. Treće poglavlje Direktive sadrži odredbe o sprovođenju same Direktive u odnosu na nadležne organe za međunarodnu saradnju, jezik komunikacije.

Okvirnom odlukom Savjeta 2001/220/JHA od 15. marta 2001. o položaju žrtava u krivičnom postupku propisano je da države članice Evropske unije treba da usklade svoje zakone i druge propise u onoj mjeri koliko je to potrebno da bi se žrtvama krivičnih djela pružila zaštita bez obzira u kojoj državi članici se nalaze. U duhu Okvirne odluke žrtvom se smatra fizičko lice koje je pretrpjelo štetu, koja uključuje povredu fizičkog i psihičkog integriteta, duševne bolove ili materijalni gubitak, koja je nastala djelom ili propustom koji predstavljaju povredu krivičnog prava jedne države članice.

Polazeći od navedenog Nacrt zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela je u potpunosti usaglašen sa Evropskom konvencijom i primarnim izvorima prava Evropske unije. U pogledu usklađenosti Nacrta zakona sa sekundarnim izvorima prava EU isti je potpuno usaglašen sa Direktivom Savjeta 2004/80/EZ, dok djelimična usklađenost postoji u pogledu Okvirne odluka Savjeta 2001/220/JHA iz razloga što je u ovoj fazi evropskih integracija Crne Gore jedino moguć takav stepen usaglašenosti.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Nacrt predviđa da se, radi zaštite i pomoći žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih sa umišljajem, novčana naknada štete obezbjeđuje u budžetu Crne Gore. Naknada se isplaćuje ukoliko se u postupku procijeni da žrtva u sudskom ili drugom postupku neće biti u mogućnosti da ostvari naknadu štete ili je neophodno odmah isplatiti naknadu prije pokretanja sudskog ili drugog postupka a radi pravovremenog otklanjanja štetnih posledica za žrtvu.

Pravo na naknadu štete prema nacrtu ima lice koje je oštećeno krivičnim djelom - žrtva koje je izvršeno s umišljajem uz primjenu sile i koje za neposrednu posledicu ima smrt,

tešku tjelesnu povredu ili teško narušenje fizičkog ili psihičkog zdravlja. Ako je uslijed izvršenja navedenog krivičnog djela nastupila smrt žrtve pravo na naknadu štete imaju lica koja je žrtva izdržavala.

Nacrt predviđa da se pravo na naknadu može ostvariti samo zbog posljedica krivičnog djela učinjenog prema žrtvi na teritoriji Crne Gore, na crnogorskom brodu ili u crnogorskom vazduhoplovu bez obzira gdje se brod, odnosno vazduhoplov nalazio u vrijeme izvršenja krivičnog djela. Naknada se priznaje žrtvama koje su državljani Crne Gore ili ima prebivalište u Crnoj Gori, državljani države ugovornice Evropske konvencije ili imaju prebivalište u državi ugovornici Evropske konvencije na čijoj teritoriji je krivično djelo izvršeno, kao i žrtvama državljanima države članice Evropske unije ili imaju prebivalište u državi članici Evropske unije.

Dodatni uslov za priznanje prava na naknadu je da je krivično djelo prijavljeno policiji ili državnom tužilaštvu kao krivično djelo, s tim što treba istaći da imaoci prava na naknadu mogu svoje pravo ostvariti nezavisno od toga da li je učinilac krivičnog djela poznat i bez obzira na činjenicu u kojoj je fazi krivični postupak.

Uvažavajući osnovna načela Evropske konvencije, prema rješenjima nacrta naknada se priznaje za troškove zdravstvene zaštite, za izgublenu zaradu, zbog gubitka izdržavanja i za pogrebne troškove. S obzirom da se radi o naknadi koju država isplaćuje u cilju zaštite i pomoći žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih sa umišljajem, naknada se priznaje, po pravilu, u ograničenoj visini i samo onda ako lice koje ostvaruje pravo na naknadu nema pravo na naknadu iz drugih izvora (zdravstveno osiguranje, penzijsko osiguranje).

Nacrtom je predviđeno da nadležni organ za sprovođenje postupka i odlučivanje o pravu na naknadu bude Komisija za novčanu naknadu žrtvama krivičnih djela koju će imenovati Vlada Crne Gore. Komisiju prema predlogu čine predsjednik, četiri člana i njihovi zamjenici. Predsjednik Komisije imenuje se iz reda sudija Vrhovnog suda Crne Gore, dok se članovi imenuju iz reda: zamjenika Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore, predstavnika nevladinih organizacija iz oblasti zaštite ljudskih prava, predstavnika Ministarstva pravde i stručnih lica iz oblasti socijalne zaštite.

Postupak za ostvarivanje naknade pokreće se pisanim zahtjevom koji se podnosi Ministarstvu pravde na crnogorskom jeziku na posebnom obrascu čiji sadržaj propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa. Zahtjev se mora podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana kada je izvršeno krivično djelo koje se navodi u zahtjevu za naknadu. Izuzetak od navedenog pravila predstavlja slučaj ako žrtva zbog zdravstvenih razloga nije u mogućnosti da podnese zahtjev u predviđenom roku, zahtjev mora podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada su prestali da postoje razlozi zbog kojih žrtva nije bila u mogućnosti da podnese zahtjev, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je izvršeno krivično djelo. Nacrt sadrži i odredbe o sadržaju zahtjeva i ispravama koje je potrebno priložiti uz zahtjev. O pravu na naknadu Komisija donosi rješenje u roku od tri mjeseca od prijema potpunog zahtjeva, kojim može odbaciti zahtjev kao neblagovremen ili nedopušten, odbaciti zahtjev kao neuredan ili nepotpun uz uslov da je podnosilac zahtjeva pozvan da ga ispravi ili dopuni, ali to nije učinio u ostavljenom

roku, prihvatiti zahtjev, u cijelosti ili djelimično, i odrediti iznos naknade, ili odbiti zahtjev kao neosnovan. Protiv rješenja Komisije nije dozvoljena žalba, ali podnosilac zahtjeva može pokrenuti upravni spor.

Podnošenje zahtjeva za naknadu ne isključuje pravo žrtve, odnosno izdržavanog lica da naknadu štete ostvaruje od lica koje je izvršenjem krivičnog djela prouzrokovalo štetu (štetnika).

Važna komponenta nacrtu je i informisanje žrtava o pravu na naknadu i o nadležnom organu kojem se mogu obratiti radi ostvarivanja tog prava. U informisanju žrtava učestvuju i saraduju policija, državno tužilaštvo, sudovi, Ministarstvo pravde i Ministarstvo unutrašnjih poslova.

U skladu sa Direktivom Savjeta 2004/80/EZ, nacrt sadrži i odredbe koje uređuju postupak u domaćim i stranim prekograničnim slučajevima. Domaći prekogranični slučaj je slučaj kada je krivično djelo izvršeno na teritoriji Crne Gore i o pravu na naknadu po ovom zakonu odlučuje Komisija, a zahtjev za naknadu je podnesen nadležnom organu u drugoj državi ugovornici Evropske konvencije, odnosno državi članici Evropske unije u kojoj žrtva ima prebivalište. Strani prekogranični slučaj je slučaj kada je krivično djelo izvršeno u drugoj državi ugovornici Evropske konvencije, odnosno državi članici Evropske unije i za odlučivanje o pravu na naknadu je nadležan organ te države, a zahtjev za naknadu podnosi lice koja ima prebivalište u Crnoj Gori.

Takođe, propisano je da isplatom naknade žrtvi ili izdržavanom licu na Crnu Goru prelaze sva prava tih žrtava prema izvršiocu krivičnog djela do iznosa isplaćene naknade.

Rješenja koja nacrt predviđa omogućiće ostvarivanje pravične i primjerene naknade žrtvama krivičnih djela nasilja izvršenih s umišljajem uz uvažavanje standarda i načela propisanih Evropskom konvencijom i saglasno Direktivi Savjeta 2004/80/EZ, uspostaviti sistem saradnje radi ostvarivanja naknade štete žrtvama krivičnih djela u prekograničnim slučajevima.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predviđeno je da će ovaj zakon stupiti na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, dok će njegova primjena početi 1. januara 2013. godine, a u prekograničnim slučajevima u odnosu na države članice Evropske unije od dana prijema Crne Gore u Evropsku uniju. Stupanjem na snagu ovog zakona nastaće troškovi za koje je potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu Crne Gore.

U budžetu je potrebno obezbijediti dodatna sredstva za stavke, i to: isplatu naknada žrtvama krivičnih djela, za troškove u vezi sa vođenjem postupka za odlučivanje o zahtjevima za naknadu štete, za informisanje žrtava o pravima iz ovog zakona, za edukaciju nadležnih organa, kao i za vođenje evidencije o podnosiocima zahtjeva i donesenim odlukama.

U pogledu dodatnih sredstava za isplatu naknada žrtvama krivičnih djela koje ostvare pravo na naknadu, prema nacrtu naknadu će isplaćivati Ministarstvo pravde. Nacrtom zakona određene su vrste naknada koje mogu ostvariti žrtve kaznenih djela, odnosno izdržavana lica.

Vrste naknada koje žrtva, odnosno izdržavana lica mogu ostvariti su naknada troškova zdravstvene zaštite, izgubljena zarada, gubitak izdržavanja i pogrebni troškovi. Budući da se radi o naknadi koju država daje u skladu sa načelima društvene solidarnosti i pravednosti, naknada se priznaje, po pravilu, u ograničenoj visini i samo onda ako lice koje ostvaruje pravo na naknadu nema pravo na naknadu iz drugih izvora (zdravstveno osiguranje, penzijsko osiguranje).

Prilikom određivanja visine naknade u istu će se uračunati naknade koje žrtva prima po drugim osnovima (zdravstveno, penzijsko ili drugo osiguranje), tako da se naknada koja se isplaćuje u skladu sa rješenjima nacрта umanjuje za iznose koje žrtva prima po drugim osnovima. Osim toga, nacrtom su predviđene i druge okolnosti koje utiču na visinu naknade, a zbog kojih se naknada može umanjiti ili se zahtjev može odbiti.

Visina troškova za isplatu naknade štete zavisice od: broja izvršenih i prijavljenih krivičnih djela za koja bi se mogla ostvariti novčana naknada na osnovu nacрта zakona; broja lica koje je žrtva izdržavala; broja zahtjeva za naknadu koje će ta lica podnijeti, kao i od toga da li u konkretnom slučaju lica koja su podnijela zahtjev ispunjavaju uslove za ostvarivanje prava na određenu vrstu naknade i u kojoj visini.

Prema tome, zbog prirode stvari ne može se utvrditi kolika će biti visina troškova za isplatu naknada budući da nije moguće odrediti koliko će takvih krivičnih djela biti izvršeno, niti koliko će lica uslijed izvršenja takvih krivičnih djela imati pravo na predviđene naknade i u kojoj visini.

S obzirom da se radi o Nacrtu zakona, u ovoj fazi, a na osnovu gore navedenih razloga, nije moguće uraditi procjenu fiskalnog uticaja. Procjena mogućih troškova za isplatu naknada polazeći od, podataka o broju krivičnih djela, za koja bi se mogla ostvariti naknada po ovom zakonu, izvršenih tokom 2011. godine, pretpostavljenog broja podnosioca zahtjeva i pretpostavljene visine ostvarenih naknada, biće predmet posebne analize koju će pripremiti Ministarstvo pravde u toku trajanja javne rasprave, a nakon utvrđivanja Nacrtu zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela.

Utvrđivanje Predloga zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela planirano je za IV kvartal 2012. godine.

Takođe, izradu teksta Predloga zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela pratiće i analize o potrebnim troškovima kada su u pitanju informisanje žrtava o pravima iz ovog zakona, edukacija nadležnih organa i vođenje evidencije o podnosiocima zahtjeva i donesenim odlukama.

Važan segment ovog zakona, u finasijskom smislu, je da kada je Crna Gora isplatila naknadu a žrtva ostvari djelimičnu ili potpunu naknadu štete od štetnika, Crna Gora ima, za iznos glavnice, koji je žrtva, odnosno izdržavano lice ostvarilo neposredno od štetnika, pravo regresa od žrtve, odnosno od izdržavanog lica ali najviše do iznosa koji mu je platila.

Takođe, određen dio sredstava moćiće da se obezbijedi primjenom krivičnih instituta kao što su odloženo krivičnog gonjenje i oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom, što će takođe biti predmet posebne analize u toku 2012. godine.